

SPIS TREŚCI ROCZNIKA CXXVIII*

Anusik Zbigniew, Latyfundium Tęczyńskich w XVII wieku. Dobra i właściciele	3	697
Getka-Kenig Mikołaj, Usurpation of Aristocratic Privilege and the Social Identity of the Polish Noble Elite in the Period of the Partitions	Eng. 5	79
Gwóźdź Andrzej, W drodze do domu. Kultury pamięci przymusowej migracji Niemców po 1945 roku w kinematografiach niemieckich	4	959
Kordel Jacek, The Motif of the 'Bloodbath of Toruń' in Voltairean Writings Concerning the Dissident Question of 1767/68 and the First Partition of Poland	Eng. 5	45
Kriegseisen Wojciech, Protestant Providentialism in the Commonwealth of the Nobles: A critical view on Sarmatism	Eng. 5	5
Kupisz Dariusz, Szlachta wołyńska wobec agresji tureckiej na Rzeczpospolitą w 1621 roku	2	577
Litwin Henryk, Paweł Rzechowski vel Rechowski, pisarz grodzki kijowski — adaptacja Polaka do funkcjonowania w środowisku szlachty ruskiej na Kijowszczyźnie w czasach Zygmunta III	4	899
Łazor Jerzy, Pierwsza francusko-polska koncesja kolejowa z 1924 roku. Przyczynek do relacji finansowo-gospodarczych Polski i Francji po I wojnie światowej	3	785
Łopatecki Karol, Uchwały izby poselskiej a działalność legislacyjna sejmu — przykład 1615 roku	2	549
Malužinas Martinas, Stosunki władzy na linii Smetona-Voldemaras. Rola organizacji Żelaznego Wilka w litewskim systemie politycznym ..	4	937
Nowak Andrzej, Ankieta „Kwartalnika” — konteksty historyczne, formuła i pytania	1	5
Nowak Andrzej, The 2021 <i>Kwartalnik Historyczny</i> Survey	1	17
Portnov Andrii, Kilka refleksji o ukraińskiej (i nie tylko) historiografii postsowieckiej	1	481
Rajman Jerzy, Związki rodzinne mieszczan krakowskich z duchowieństwem świeckim Krakowa w XIV wieku	2	511

---

* Rocznik składa się z 4 zeszytów polskich i 1 anglojęzycznego – English-Language Edition no. 5/2021 (Eng. 5).

Rodak Mateusz, Fenomen hazardu („hazardziku”) ulicznego w Drugiej Rzeczypospolitej. Casus województwa wileńskiego	2	601
Rutkowski Rafał, Zwycięstwo bez walki i wojownicy udający kupców. Podstęp Olafa Świętego w Saudungssundzie	4	873
Siedziako Michał, Were Elections in the Socialist Countries Elections at All? The Case of Elections to the Sejm in Communist-Ruled Poland	Eng. 5	131
Szajda Marek, ‘Out of Poland, Not to Israel, but Out of Poland’: Factors Influencing the Decision to Leave Poland after March 1968: On the Basis of Research from the 1970s	Eng. 5	105
Tracz Vira, Epidemia szkarlatyny we Lwowie w latach 1907–1910 Urząd miejski, higieniści i polityka zdrowia publicznego	3	743
Zając Paweł, <i>O religii poczciwych ludzi</i> Stanisława Konarskiego — między historiografią a nowymi ustaleniami na podstawie akt Kongregacji Świętego Oficjum	4	913
Zarycki Tomasz, Polska historiografia po roku 1989: spojrzenie socjologa nauki	1	491

PRZEGLĄDY — POLEMIKI — MATERIAŁY

Adamczyk Dariusz, Replika na tekst Władysława Duczki <i>Srebro pierwszych Piastów. Uwagi w związku z książką Dariusza Adamczyka</i>	2	637
Pękacka-Falkowska Katarzyna, The English Connection: Jacob and Johann Philipp Breynne, James Petiver and Plants: The Correspondence between the Breynes and Petiver from the 1690s	Eng. 5	167

ARTYKUŁY RECENZyjNE I RECENZJE

Bracha Krzysztof, Difficult Unions: Marital Cases Before the Consistorial Court of Poznań at the Beginning of the Fifteenth Century	Eng. 5	199
Cieśla Maria, Historia lokalna czy międzynarodowe sieci kontaktów — na marginesie pracy Berndta Strobacha <i>Der Hofjude Berend Lehmann (1661–1730). Eine Biografie</i>	2	641
Jusupović Adrian, Stosunki Piastów z Rurykowiczami w kompilacji historiograficznej. Współczesna „kolekcja historyczna”	4	991
Kosińska Urszula, The Winding Paths of Russian Imperial Politics: On <i>Die Geburt des russländischen Imperiums: Herrschaftskonzepte und -praktiken im 18. Jahrhundert</i> by Ricarda Vulpius	Eng. 5	223
Orzeł Joanna, Między semantyką historyczną a kontekstem społecznym epoki — o języku politycznym szlachty Rzeczypospolitej	3	813

*

Anceau É., <i>Les élites françaises: Des Lumières au grand confinement</i> — Marta Tomczak	Eng. 5	253
Baron R., <i>Misja życia. Praski polonista Marian Szykowski (1883-1952) a idea polsko-czeskiego zbliżenia na polu kultury</i> — Tomasz Pudłocki	4	1019
Dąbrosz-Drewnowska P., <i>Oczami paryżanina, czyli Księstwo Warszawskie w napoleońskiej propagandzie (1807-1815); W dyplomatycznej depeszy i wojskowych wspomnieniach. Obraz Księstwa Warszawskiego (1807-1815) w źródłach francuskich</i> — Mikołaj Getka-Kenig	3	845
Gramsch-Stehfest R., <i>Bildung, Schule und Universität im Mittelalter</i> — Dorota Żołędź-Strzelczyk	4	1015
Grzeškowiak-Krwawicz A., <i>Dyskurs polityczny Rzeczypospolitej Obojga Narodów. Pojęcia i idee / The Political Discourse of the Polish-Lithuanian Commonwealth Concepts and Ideas</i> — Richard Butterwick	3	831
Hermanson L., <i>Friendship, Love, and Brotherhood in Medieval Northern Europe, c. 1000-1200</i> — Rafał Rutkowski	3	836
James L., „ <i>This Great Firebrand</i> ”. <i>William Laud and Scotland, 1617-1645</i> — Jakub Basista	3	839
Karbarz-Wilińska J., <i>Dęby i burzany. Ukraińskie organizacje i partie związane z biskupem stanisławowskim Grzegorzem Chomyszynem (1925-1939)</i> — Rafał Kolano	3	851
Kowalczyk A., <i>Józef Piłsudski. Pisarz</i> — Maciej Metecki	2	669
Kozłowski W., <i>The Thirteenth-Century Inter-Lordly System: Lordly Identity and the Origins of the Angevin-Piast Dynastic Alliance</i> — Gábor Barabás	Eng. 5	272
Leszczyński A., <i>Ludowa historia Polski: Historia wyciszenia i oporu: Mitologia panowania</i> — Dariusz Jarosz	Eng. 5	264
Mikaberidze A., <i>The Napoleonic Wars: A Global History</i> — Marta Tomczak	Eng. 5	257
Mycielski M., <i>W „naszym pogrobowym położeniu”. Kajetan Koźmian po powstaniu listopadowym</i> — Mikołaj Getka-Kenig	2	665
Pawłowska-Kubik A., <i>Rokosz sandomierski 1606-1609. Rzeczpospolita na politycznym rozdrożu</i> — Edward Opaliński	2	659
<i>Prawda historyczna a odpowiedzialność prawna za jej zniekształcanie,</i> red. A. Radwan, M. Berent — Tomasz Pudłocki	2	673
Vasara-Aaltonen M., <i>Learning Law and Travelling Europe: Study Journeys and the Developing Swedish Legal Profession, c. 1630-1800</i> — Marcin Broniarczyk	Eng. 5	241
Wolfram H., <i>Das Römerreich und seine Germanen. Eine Erzählung von Herkunft und Ankunft</i> — Robert Kasperski	4	1011
Wólkiewicz E., <i>Proletariusze modlitwy?: Drogi karier, finanse i kultura materialna niższego kleru w średniowiecznej Nysie</i> — Marcin Sumowski	Eng. 5	260
Żydowski samorząd ziemski w Koronie (XVII-XVIII wiek): Źródła, ed. A. Kaźmierczyk and P. Zarubin — Moshe Rosman	Eng. 5	248

ODPOWIEDZI NA ANKIETĘ

Barańska Anna	1	29	Nikodem Jarosław	1	270
Bömelburg Hans-Jürgen	1	35	Noga Zdzisław	1	279
Bracha Krzysztof	1	41	Odziemkowski Janusz	1	284
Brzechczyn Krzysztof	1	47	Oliński Piotr	1	292
Bukowski Waldemar	1	57	Ożóg Krzysztof	1	298
Butterwick Richard	1	71	Paczkowski Andrzej	1	303
Caban Wiesław	1	85	Pasztor Maria	1	309
Chwałba Andrzej	1	87	Piasek Wojciech	1	313
Czubaty Jarosław	1	91	Pietrzyk-Reeves Dorota	1	320
Domańska Ewa	1	95	Polak Wojciech	1	322
Dudek Antoni	1	104	Polit Jakub	1	328
Franaszek Piotr	1	108	Polonsky Antony	1	334
Friedrich Karin	1	113	Pomorski Jan	1	341
Friszke Andrzej	1	119	Pudłocki Tomasz	1	349
Frost Robert	1	126	Řezník Miloš	1	352
Głębocki Henryk	1	128	Roszkowski Wojciech	1	360
Górny Maciej	1	144	Schramm Tomasz	1	364
Guzowski Piotr, Poniat Radosław	1	150	Słoń Marek	1	369
Janowski Maciej	1	159	Sperka Jerzy	1	372
Jasiński Tomasz	1	164	Staliunas Darius	1	376
Jurkowski Roman	1	168	Stobiecki Rafał	1	380
Kamiński Łukasz	1	174	Thompson Ewa	1	388
Kieniewicz Jan	1	180	Traba Robert	1	393
Kizik Edmund	1	184	Tyszkiewicz Jakub	1	400
Kizwalter Tomasz	1	193	Waingertner Przemysław	1	407
Koczegarow Kirył	1	200	Wiech Stanisław	1	409
Korkuć Maciej	1	205	Wiślicz Tomasz	1	415
Kornat Marek	1	216	Wnuk Rafał	1	419
Kowalski Marek Daniel	1	223	Wolsza Tadeusz	1	427
Kucharczyk Grzegorz	1	231	Wołos Mariusz	1	434
Kukło Cezary	1	233	Zackiewicz Grzegorz	1	441
Michalska-Bracha Lidia	1	242	Zaporowski Zbigniew	1	448
Michałowski Roman	1	246	Zblewski Zdzisław	1	449
Micińska Magdalena	1	252	Zielińska Zofia	1	454
Minakowski Marek Jerzy	1	254	Zięba Andrzej	1	461
Motyka Grzegorz	1	258	Żurawski vel Grajewski		
Nicieja Sławomir	1	262	Radosław	1	472

IN MEMORIAM

Alicja Falniowska-Gradowska (10 I 1924 — 15 IX 2020) —

Ewa Danowska 2 679

Henryk Samsonowicz (23 I 1930 — 28 V 2021) — Jerzy Pysiak, Michał

Tymowski 4 1025

KOMUNIKATY

Konkurs im. Profesora Jerzego Michalskiego na najlepszą recenzję naukową z zakresu historii	2	683
---	---	-----

LISTY DO REDAKCJI

Lewandowski Mirosław, Odpowiedź na oświadczenie prof. dra hab. Stanisława Salmonowicza	3	859
Salmonowicz Stanisław, Oświadczenie	1	503
Salmonowicz Stanisław, Replika na oświadczenie dra Mirosława Lewandowskiego, przesłane do „Kwartalnika Historycznego”	3	863

CONTENTS

Anusik Zbigniew, The Tęczyńskis' Latifundium in the Seventeenth Century. Estates and Owners	3	697
Getka-Kenig Mikołaj, Usurpation of Aristocratic Privilege and the Social Identity of the Polish Noble Elite in the Period of the Partitions	Eng. 5	79
Gwóźdź Andrzej, On the Way Home. Cultures of Memory of the Forced Migration of Germans after 1945 in The Cinema of Both German States	4	959
Kordel Jacek, The Motif of the 'Bloodbath of Toruń' in Voltairean Writings Concerning the Dissident Question of 1767/68 and the First Partition of Poland	Eng. 5	45
Kriegseisen Wojciech, Protestant Providentialism in the Commonwealth of the Nobles: A critical view on Sarmatism	Eng. 5	5
Kupisz Dariusz, Volhynian Nobility in the Face of the Turkish Aggression against the Polish-Lithuanian Commonwealth in 1621	2	577
Łazor Jerzy, The First Franco-Polish Railway Concession of 1924. A Contribution to the Financial and Economic Relations between Poland and France after the First World War	3	785
Litwin Henryk, Paweł Rzechowski vel Rechowski, Borough Clerk of Kiev — Adaptation of a Pole to Functioning in the Milieu of Ruthenian Nobility in the Province of Kiev under King Sigismund III	4	899
Łopatecki Karol, Resolution of the Chamber of Deputies and the Legislative Activity of the Sejm — the Example of 1615	2	549
Malužinas Martinas, Power Relations on the Smetona-Voldemaras Line. The Role of the Iron Wolf Organization in the Lithuanian Political System	4	937
Nowak Andrzej, The 2021 <i>Kwartalnik Historyczny</i> Survey	1	17
Portnov Andrii, Some Reflections on (Not Only) Ukrainian Post-Soviet Historiography	1	481

Rajman Jerzy, Family Ties of Cracow Burghers with the Secular Clergy of Cracow in the Fourteenth Century	2	511
Rodak Mateusz, The Phenomenon of Street Gambling in the Second Polish Republic. The Case of the Vilnius Voivodeship	2	601
Rutkowski Rafał, Victory without Battle and Warriors Disguised as Merchants: Olaf the Saint's Deception at Saudungssund	4	873
Siedziako Michał, Were Elections in the Socialist Countries Elections at All? The Case of Elections to the Sejm in Communist-Ruled Poland	Eng. 5	131
Szajda Marek, 'Out of Poland, Not to Israel, but Out of Poland': Factors Influencing the Decision to Leave Poland after March 1968: On the Basis of Research from the 1970s	Eng. 5	105
Tracz Vira, The Scarlet Fever epidemic in Lviv in 1907–10. City Authorities, Hygienists, and Public Health Policy	3	743
Zajac Paweł, Stanisław Konarski's <i>On the Religion of Honest Men</i> — between Historiography and New Establishments Based on the Records of the Congregation for the Doctrine of the Faith	4	913
Zarycki Tomasz, Polish Historiography after 1989: A Perspective from a Sociologist of Science	1	491

MATERIALS — POLEMICS

Pękacka-Falkowska Katarzyna, The English Connection: Jacob and Johann Philipp Breyne, James Petiver and Plants: The Correspondence between the Breynes and Petiver from the 1690s	Eng. 5	167
---	--------	-----

CRITICAL ARTICLES

Bracha Krzysztof, Difficult Unions: Marital Cases Before the Consistorial Court of Poznań at the Beginning of the Fifteenth Century	Eng. 5	199
Cieśla Maria, Local History or International Networks: On the Margins of Berndt Strobach's Work <i>Der Hofjude Berend Lehmann (1661–1730)</i>	2	641
Jusupović Adrian, The Relations of the Piasts with the Rurik Dynasty in Historiographical Compilation. Contemporary 'Historical Collection'	4	991
Kosińska Urszula, The Winding Paths of Russian Imperial Politics: On Die Geburt des russländischen Imperiums: Herrschaftskonzepte und -praktiken im 18. Jahrhundert by Ricarda Vulpius	Eng. 5	223
Orzeł Joanna, Between Historical Semantics and the Social Context of the Era — on the Political Language of the Polish Nobility	3	813